

Landelijk Overleg Niertransplantatie (LONT)

JAARVERSLAG 2025

Doel

Het Landelijk Overleg Niertransplantatie (LONT) heeft als doel om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen richting de NTS en de NTV over (nier en pancreata gerelateerde) beleidsmatige vraagstukken én om een goede afstemming te behouden over in Nederland lopende projecten en onderwerpen. Het betreft transplantatie met zowel postmortale als levende nierdonoren. Hierbij kan gedacht worden aan het definiëren van veldnormen, het harmoniseren van protocollen, het formuleren van kwaliteitsbeleid en de opzet en voortgang van wetenschappelijk onderzoek. De vergadering speelt een essentiële rol in de vaststelling en uitvoering van beleid gericht op niertransplantatie in Nederland.

Leden

Vanuit ieder centrum heeft een niertransplantatiechirurg en een nefroloog zitting in het LONT. Ook is de NTS vertegenwoordigd.

<i>Voorzitter</i>	<i>F. Bemelman, AUMC</i>
<i>Secretaris</i>	<i>J.K. Bos, NTS</i>
<i>AUMC</i>	<i>A. Nurmohamed, nefroloog</i>
	<i>M. Idu, chirurg</i>
<i>MUMC</i>	<i>M. Christiaans, nefroloog</i>
	<i>J.W. Daemen, chirurg</i>
<i>Erasmus MC</i>	<i>J. van de Wetering, nefroloog</i>
	<i>D. Kimenai, chirurg</i>
<i>LUMC</i>	<i>H.S. Spijker, nefroloog</i>
	<i>D. de Vries, chirurg, tevens bestuurslid (secretaris) NTV</i>
<i>Radboudumc</i>	<i>L. Hilbrands (tot 5-2025), M. Baas (vanaf 6-2025), nefrologen</i>
	<i>M. Warlé, chirurg</i>
<i>UMCG</i>	<i>J.S. Sanders, nefroloog, tevens bestuurslid NTV</i>
	<i>C. Moers, chirurg</i>
<i>UMCU</i>	<i>A. van Zuilen, nefroloog</i>
	<i>R. Toorop, chirurg</i>
<i>Kindercentra</i>	<i>H. De Jong, kindernefroloog</i>
<i>Vertegenwoordiger NTS</i>	<i>J. Deggens, manager Beleid NTS</i>

Toehoorders

<i>HLA WN</i>	<i>J. Langereis</i>
<i>WTCN</i>	<i>L. Lamey-Fladderak</i>
<i>Werkgroep coördinatoren nierdonatie bij leven</i>	<i>T. van Diemen-Schrama, coördinator nierdonatie bij leven</i>
<i>Vertegenwoordiger perifere nefrologen</i>	<i>R. van den Dorpel, nefroloog</i>
<i>NFN richtlijncommissie</i>	<i>A. Nurmohamed, nefroloog</i>

Besproken onderwerpen en afspraken in 2025

In 2025 is het LONT 8 keer bij elkaar gekomen.

Onderwerpen

Klinische zorg en wachtlijstmanagement

- Een toenemend aantal donornieren wordt aangeboden in de nacht. De werkwijze bij rescue allocatie waarbij aan meerdere centra een donornier wordt aangeboden versterkt deze nachtelijke werkbelasting. Als gevolg van aangescherpte CAO afspraken (arbeidstijdenbesluit) leidt dit tot minder beschikbaarheid van behandelaren gedurende de dag. Dit leidt tot roosterproblemen. Een afvaardiging van het LONT heeft dit met Eurotransplant besproken. Eurotransplant begrijpt de situatie en gaat een nadere analyse doen en mogelijkheden onderzoeken om de werkdruk in de nacht te verminderen. Dit traject wordt vervolgd in 2026.
- Het LONT ondersteunt het voornemen om voor een specifieke groep Nederlandse nieren die gealloceerd zijn voor een ontvanger in België het vervoer uit te voeren op nierperfusiemachines. Wat betreft de uitvoering is het voor het LONT van belang dat de beschikbaarheid van voldoende perfusiemachines voor Nederlandse ontvangers gewaarborgd is en dat de retourlogistiek goed is geregeld.
- Uit recent onderzoek naar de psychosociale zorg rondom niertransplantatie blijkt dat bij de overgang naar het regionale ziekenhuis de continuïteit in de begeleiding niet altijd gewaarborgd is. Het LONT heeft daarom een brief gestuurd aan de NFN met een aanbeveling ter verbetering van de continuïteit van psychosociale zorg na niertransplantatie.

Commissies en werkgroepen

- De richtlijnenwerkgroep van het LONT heeft verder gewerkt aan de ontwikkeling van uniforme protocollen voor de niertransplantatiezorg in Nederland. De volgende protocollen zijn op de website van de NTV gepubliceerd:
  - Richtlijn transplantatiefalen (datum plaatsing 8-1-2025)
  - Protocol rejectiebehandeling (datum plaatsing 10-3-2025)
- Het LONT heeft de volgende orgaanoverstijgende richtlijnen geaccordeerd. Deze zijn opgenomen in het Modelprotocol Postmortale orgaan- en weefseldonatie, wat is gepubliceerd op de website van de transplantatiestichting:
  - Landelijk orgaanoverkoepelend hepatitis B protocol
  - Hepatitis C virus diagnostiek en behandeling na orgaantransplantatie van HCV positieve donoren
- Het LONT heeft ingestemd met de richtlijn nierpreservatie bij postmortale nierdonatie. Deze richtlijn is ontwikkeld op initiatief van de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde.
- Het LONT heeft input gegeven op de Nationale Leidraad voor Histocompatibiliteitsonderzoek bij Orgaantransplantatie. Deze leidraad is ontwikkeld door de HLA Werkgroep Nederland.
- Het Crossover+ project heeft als doel om meer transplantatiemogelijkheden te creëren voor hoog geïmmuniseerde en langwachtende patiënten binnen het landelijke nier Crossover-programma. Het project is in 2025 gericht geweest op de softwareontwikkeling. Het betreft de ontwikkeling van het algoritme en de nieuwe applicatie, waar Erasmus Q intelligence (EQi) de leverancier van is.

Er is veel aandacht besteed aan het testen en valideren van het nieuwe programma. Ook is het nieuwe proces ingericht in de transplantatiecentra, zijn de folders voor patienten aangepast en handleidingen geupdated.

Voor de Q4 run is voor het eerst gewerkt in de nieuwe applicatie. Deze versie leek nog veel op het bestaande algoritme, met een paar verbeteringen:

- Patiënten hebben kans op een betere match dankzij het nieuwe algoritme dat vPRA en HLA-mismatches gebruikt.
- Kinderen krijgen automatisch een wachttijd-bonus van 3 jaar toegekend.
- Wachtlijstpatiënten worden gematcht aan ketens die worden getriggerd door een altruïst dankzij het matchen met de postmortale wachtlijst via de applicatie.

In 2026 worden nieuwe functionaliteiten (prioriteiten en privileges) toegevoegd. En ligt de aandacht op het afronden van de doorontwikkeling en het overdragen van het project aan de beheersorganisatie.

Registratie en kwaliteit

- Het project kwaliteitsindicatoren niertransplantatie is in 2025 voortgezet onder leiding van W. Michels. Een project van het LONT samen met oa de patiëntenvereniging, Nefrovisie en NTS. Het tweede jaar van dit driejarig project met subsidie van de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS). In de eerste helft van 2025 zijn de indicatoren voor kwaliteitsmeting vastgesteld en opgenomen in een indicator sheet. De tweede helft van 2025 is besteed aan het opzetten van een visitatiestructuur voor niertransplantatiezorg. Deze structuur voor zowel de transplantatiecentra als de verwijzende dialysecentra heeft een aantal verschillende onderdelen. Er is een visitatiestructuur gemaakt voor het visiteren van dialysecentra op het gebied van niertransplantatie. Naast visitatie is de mogelijkheid besproken voor spiegelsessies tussen een transplantatiecentrum en zijn verwijzende dialysecentra. Daarnaast is er een visitatiestructuur ontwikkeld voor de transplantatiecentra onderling onder leiding van een op te richten visitatiecommissie. Naast visitatie zullen de transplantatiecentra ook spiegelsessies houden op specifieke onderwerpen om van elkaar te leren. Het LONT is met 'nierdashboard sessies' al bezig met een simpele versie van spiegelsessies; zie hieronder.
- De cijfers van het NTS nierdashboard zijn twee keer inhoudelijk besproken. Doel is de kwaliteit van niertransplantatie met elkaar te bespreken en van elkaar te leren. In de eerste bijeenkomst kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:
  - Kwaliteit van de 75+ donornier: De overleving van nier en ontvanger bij 75+ postmortale nierdonoren is acceptabel
  - Patienten op de actieve wachtlijst: Patiënt mix op de wachtlijst en in het bijzonder primaire diagnose voor niertransplantatie. Er zijn verschillen per centrum
  - Dialyseuduur en actieve wachttijd van getransplanteerden verschilt per programma en centrumIn de tweede bijeenkomst is gekeken naar de stijging van de preëemptieve wachtlijst (plaatsing voor start dialyse) in relatie tot het beleid van wachtlijstplaatsing in de centra. De bijeenkomsten zijn nuttig om met elkaar de verschillen tussen de centra te identificeren en te bespreken.
- PROMS: In 2025 is het besluit genomen om voor PROMIS te kiezen als generieke PROMs. Daarnaast is er dit jaar gewerkt aan de totstandkoming van een set aan transplantatie-specifieke PROMs. Het LONT wordt gerepresenteerd in zowel de werkgroep als de stuurgroep van het landelijke project PROMs Transplantatiezorg. In 2026 wordt verwacht dat de complete set aan PROMs wordt opgeleverd.

- LONT, NTS en Nefrovisie hebben in 2025 in samenwerking met de ERA-registratie gewerkt aan een gezamenlijk rapport met trendanalyse over nierfunctie vervangende behandeling in Nederland. Vanuit het transplantatie veld is het thema “Niertransplantatie: Nederland in vergelijking met Europa” belicht.

Onderzoek en onderwijs

- Het huidige allocatiemodel van nieren is verouderd. Om de effecten van wijziging van het allocatiemodel te kwantificeren worden in ET verband simulaties gedaan met de zgn. ‘kidney simulator’. De kidney simulator simuleert de toewijzing van donoren die beschikbaar komen in ETKAS en ESP. Doel hiervan is te komen tot verbeteringen in het allocatie algoritme. De uitkomsten van deze simulaties zijn gepresenteerd in het LONT. Het allocatiesysteem behoeft aanpassing op de onderdelen: HLA-matching, leeftijdsmatching donor-ontvanger en de allocatie voor geïmmuniseerde patiënten.
- Het LONT spreekt zijn steun uit voor een PIONEER+-onderzoeksproject over betere langdurige zorg voor levende nierdonoren. Het project richt zich op wat donoren zelf belangrijk vinden na donatie en hoe dit goed kan worden gemeten. Hiermee wordt een belangrijke kennislacune in de huidige nazorg aangepakt. Het onderzoek sluit aan bij de Routekaart 2023, waarin goede begeleiding van alle donoren centraal staat. Dankzij landelijke samenwerking kan het project leiden tot betere donorgeschiede zorg in heel Nederland.

Financiën

De NTS heeft in voorbereiding op de Europese aanbesteding van de HLA-typing voor postmortale orgaandonoren het LONT geïnformeerd. NTS vindt de betrokkenheid van het LONT van belang. Het LONT heeft nefroloog A. de Weerd voorgedragen als lid van de stuurgroep voor de aanbesteding.

Overig

- VWS en de NTS zijn een gezamenlijk traject gestart ten aanzien van de toekomstbestendigheid van de organisatie van de Orgaan Donatie en Transplantatieketen. Het LONT heeft input gegeven ten behoeve van de verkennende fase van het traject dat in 2026 wordt vervolgd.
- Het LONT heeft op verzoek van NTV/NTS de memo Kwaliteitscriteria Transplantatiezorg en het herziene Reglement OAC's beoordeeld en daar inhoudelijke feedback op gegeven.